

Andrej. Kdo ju bo pa prašal! Zdaj imamo postavo, da se mora goditi in gospodje so prisegli na-njo. Le berite „Novice“ in boste videli, kako je Levstik gosp. Grčarju, svetovalcu ljubljanske deželne sodnije, paragraf 19. pred oči stavil, da je omolknil. Kdor se §. 19 ne bo držal, naj se mu enaka godi; čast in hvala pa vsem gospodom, ki ga spoštujejo. Številka 19. se mi zdaj tako dopada, da jo bom še v loterijo stavil. In tako z Bogom, sosedje! A. Net.

Zabavno berilo.

Ženitnina.

Črtice iz življenja, poslovenil po hrvaščini J. Levičnik.

(Dalje.)

„Isti čas — nadaljuje grajščak svojo pripovedko — pride mi nenadjani, al mili gost Ljudevit K—. Bil je on edini sin mojega pokojnega prijatelja in bližnjega grajščaka. Ker je oče bil vojak z dušo in telesom, je ravno to želel tudi o svojem sinu; toraj ga prec po izvršenih šolah dá vvrstiti v vojsko. Pred štirimi leti se je preselil moj stari sosed v večni pokoj, in ker se je sin njegov nahajal oni viharini čas v magjarski vojski, naprosil in postavil me je umirajoči prijatelj za izvršitelja njegove oporoke ter oskrbnika in nadzornika vseh njegovih lastnin, dokler se sin ko edini dedič ne povrne na dom. Po končani vojski stopi Ljudevit kot major iz vojaščine, ter povrne se v domovino, da prevzame očetova posestva v svojo last. Prišel je, kakor sem Vam že povedal, ravno o mojih najsrečnejših dnevih. — Zadrževan s sporočevanjem Ljudevitovega premoženja in z mnogimi drugimi pōsli pri izvrševanju prijateljeve oporoke, moral sem začasno odložiti svoje lastne ženitvanske zadeve in namére. Mladi moj prijatelj Ljudevit je bil sicer po naravi svoji kakor rajni njegov oče; al zdaj vkljub svoji mladosti — štel je še le blizo 26 let — resnoben, nekako zamišljen in otožen. Videlo se je v vsem, da akoravno še mlad, moral je prestati že silnih srčnih bojov. To ravno pa je vtiskalo licu njegovemu neko zanimivo, zlasti za žensko okó omamljivo melanholijo. Kontrast mojega in Ljudevitovega značaja moral je čutiti slednji, kdor naju je videl. Jaz, človek zrelih let, a vendar vedno dobre volje in vesele misli, — on pa, cvetoč v dobi krepke mladosti, vendar zmirorom zamišljen, resnoben in otožen. Da ga malo oživim, vodim ga pogostoma v društva; — največkrat pa v bližnji gradič stare gospé svoje sosedé, kjer sva redovno vsaki dan prebila nekoliko srečnih ur. — Čudovita milina moje mlade sosedé, ki je mene popolnoma omamila — rekel bi — očarala, nasproti mojemu mlademu prijatelju ni mogla do živega seči. Bil jej je sicer prijazen, vendar pa hladán in v svoji obnaši kakor proti vsakemu drugemu. Temu nasproti pa sem pričel malo po malo pri Milici opazovati neko sočutje do mladega nesrečnika, kakor ga je ona šaljivo imenovala. Znano je pač dovolj, da tuga mladega človeka ne naznačuje ženskemu spōlu družega nego skrivno nesrečo, — a tiha bolečina in nesreča zanimuje zopet najbolj žensko srce ter probuja v njem sočutje in ljubovednost. Tako tudi se je Milica očividno trudila in si sè svojo priljudnostjo prizadevala, tolažiti skrivnostno žalost mlademu vojniku. Pozorno opazevajoč obadva sem ljubeznjivo postopanje devojkino okoli novega gosta pripisoval blagi njeni naravi, s ktero je želela ublažiti vsako bolečino krog sebe, in sem se toliko manj bal kake nevarnosti gledé mojih namenov, ker je bila Milica proti meni vedno tako prijazna in odkritosrčna kakor prej. Mladi moj prijatelj pa tudi v ničemur ni Milice odlikoval ali se prijazniše do nje vedel kakor do drugih gospodičin.“

„Tako preteklo je bilo zopet nekoliko časa, kar sem nenadoma moral oditi na neko drugo svojo grajščino, ktero sem bil podedoval po materi svoji v sosedni zemlji, da ondi gospodarstvo pregledam. Zoper voljo in namen zadrževala so me tam opravila dva cela meseca.“

„Povrnivši se nazaj na dom, najdem vse čudno drugače. Prvi obišče me Ljudevit; al s kakim, za-me presunljivim naznanilom! Razkril mi je, da je, opazivši pri Milici plamečo ljubezen do njega, odločil vzeti si o v zakon, ter da si jo je že izprosil od stare gospé, njene tete, ktera mu prošnje tudi ni odrekla; le dela je, da se hoče poprej z manoj posvetovati; kajti brez mene noče zvršiti nobene bolj važne reči. „Prišel sem toraj“ — reče mi Ljudevit — „da vas poprosim Vašega prijateljskega posredovanja pri važnem tem opravilu, ker sem“ — dodá britko nasmehljaje se — „spoznal v hiši Vaše blage sosedé, da je sladko zavetje tihega domačinstva najboljši lek za rane, ki žgejo in — pekó.“ — On tedaj ni družega iskal pri Milici ko mirnega zavetja pred navalom neke hude strasti, ki mu je vznemirovala duhá in žgala mu srce. In mene! — mene prišel je prosit, da ga vpeljem v tihi raj, iz kterega me izgnati preti. — Lahko si vsakdo misli, kako sem bil osupnjen in potrpt pri tem naznanilu, ki mi je prišel kot strela iz jasnega — vendar pa sem se vzdržal toliko, da pred Ljudevitom nisem odkril svojih čuvstev, o kterih — izjemši staro gospó — morebiti nihče še sanjal ni. Obljubim mu toraj svojo pomoč, in ker sem — na svojo neizrekljivo dušno žalost! — videl, da Milica v zavezi z Ljudevitom išče in upa res svojo srečo, odpovedal sem se jaz najslajšim svojim željam ter Milici žrtoval lastno srečo in dušni pokoj — — čez mesec dni smo obhajali poroko Ljudevitovo z Milico.“

(Dalje prihodnjič.)

Od kod visoki klobuk, ki se imenuje cilinder?

Zgodovinska črtica.

Gosp. N. Kohn je v seji avstrijskega obrtniškega društva na Dunaji dokazal, da je kitajske (kineške) korenine; pred 50 leti je prišel na Francozko, odkodar ga je pariški klobučar Dupont počel po svetu razglašati, da se je po vsej Evropi udomačil. Zagrebški „Gosp. list“, iz kterega smo povzeli to novico, dostavlja zgodovini cilindrovi, da 1860. leto je pokopalo na Hrvaškem cilinder, ki je ondi za spomin le ostal kočijažem vélike gospóde. Pri nas na Slovenskem je še veliko cilindrov in ljubljanski dopisniki v „Pressah“ in v „Triesterici“ vsi nosijo cilinder, češ, da „inteligencija“ biva samo — pod visoko štulo. Kdor ne verjame, plača počen groš. — Na vsaki način pa je po zgodovinskih preiskavah Kohnovih zdaj dognano to, da se je velika krivica godila cilindrom, ko so jih sém ter tje preganjali kot „švabsko“ pokrivalo; zdaj vemo, da je cilinder — kineškega porékla.

Tako se vsak dan razjasnujejo zgodovinske stvari.

Dopisi.

Iz Belega grada 24. febr. 06. — Nadjaje se, da ne bode „Novicam“ neugodno, ako prejmejo kak dopis iz prestolnice kneževine srbske, pošiljam vam te vrstice, da jih priobčite svetu slovenskemu, da i on zná, kaj se misli i radi tukaj na slavenskem jugu. — Od nekega vremena mnogo se prenašajo po vnanjih časnikih vesti, kakor da mora zdajci i zdajci planiti ustanek na istoku. Ne znam, v koliko so te vesti istinite; ali mogel bi reči, da ni vse tako, kakor govore nemški in francoski